NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Małopolska Delegatura w Krakowie

DMK.410.14.7.2026

**Pan**
**Łukasz Giza**
**Prezes Zarządu**

**Fundacja Rozwoju**
**Przedsiębiorczości "Consilium"**
**ul. Topolowa 48/2**
**31-506 Kraków**

# Wystąpienie pokontrolne

P/25/086

# Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi

# I. Dane identyfikacyjne

## Jednostka kontrolowana

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości "Consilium", ul. Topolowa 48/2, 31-506 Kraków (dalej: Fundacja lub Zleceniobiorca).

## Kierownik jednostki kontrolowanej

Łukasz Giza, Prezes Zarządu Fundacji, od 31 grudnia 2018 r.

## Zakres przedmiotowy kontroli

Realizacja zadań publicznych w ramach współpracy z jednostką samorządu terytorialnego.

## Okres objęty kontrolą

1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 19 stycznia 2026 r.

## Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1]

## Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Małopolska Delegatura w Krakowie

## Kontrolerzy

1. Mariusz Gorczyca, wicedyrektor Delegatury, upoważnienie do kontroli nr LKR/138/2025 z dnia 22 października 2025 r.
2. Szymon Stokłosa, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/150/2025 z dnia 20 listopada 2025 r. oraz upoważnienie do kontroli nr DMK/22/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-2, 93-96, 115-123)

[1] Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

# II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

## Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób realizacji przez Fundację zleconego zadania publicznego w 2024 r. polegającego na prowadzeniu, na terenie powiatu krakowskiego, trzech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz trzech punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także realizację działań dotyczących edukacji prawnej i promocji zadania publicznego.

## Uzasadnienie oceny ogólnej

Fundacja, ubiegając się o realizację zadania publicznego w 2024 r.[3], zlecanego przez powiat krakowski (dalej: Zleceniodawca), spełniła wymogi określone w art. 11 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej[4] (dalej: unpp). Wymagany wpis na listę, o której mowa w tym przepisie, Fundacja uzyskała z dniem 8 lipca 2019 r. Złożona przez Fundację oferta dot. realizacji zadania publicznego spełniała wymogi wskazane w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie[5] (dalej: udpp), a jej zakres był zgodnym z działalnością statutową Fundacji.

Fundacja zrealizowała zakładane rezultaty zadania w pełnym zakresie, w tym udzielając 1 214 porad prawnych, wobec zaplanowanych w ofercie 600 porad (202% planu). Również zadania z zakresu edukacji prawnej oraz informacyjne zostały wykonane zgodnie z zawartą umową. Zadania te były realizowane, zgodnie z przepisami prawa, terminowo oraz gospodarnie.

Fundacja prawidłowo wywiązała się z obowiązków sprawozdawczych dotyczących wykonania w 2024 r. powierzonego zadania publicznego. Przedłożone przez Fundację sprawozdanie końcowe z realizacji tego zadnia zostało w dniu 29 stycznia 2025 r. zaakceptowane przez Zleceniodawcę, co był równoznaczne z rozliczeniem dotacji i potwierdzeniem wykonania umowy.

Do obsługi zadania publicznego Fundacja używała wyodrębnionych kont księgowych. Zapisy ewidencji były kompletne, odzwierciedlały rzeczywiste operacje finansowe i wynikały z dokumentacji księgowej.

Zastrzeżenia NIK dotyczyły nieokreślenia przez Fundację w obowiązującej w 2024 r. polityce rachunkowości zasad ujmowania w ewidencji księgowej zdarzeń dotyczących projektów (zadań) finansowanych ze środków pochodzących z dotacji. Dodatkowo żaden z 91 dowodów księgowych nie został prawidłowo opisany, przy czym siedem z nich nie zostało w ogóle opisanych. Stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły jednak na zakres i terminowość realizacji zadania publicznego.

---

[2] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

[3] Szczegółową kontrolą objęto realizację zadania publicznego pn. *Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwo obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu krakowskiego w 2024 r.*

[4] Dz. U. z 2024 r. poz. 1534, ze zm.

[5] Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, ze zm.

# III. Opis ustalonego stanu faktycznego

## 1. Realizacja zadań publicznych w ramach współpracy z jednostką samorządu terytorialnego

### Opis stanu faktycznego

Fundacja została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS) w dniu 8 lutego 2011 r. (Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej) pod numerem 0000377846. Status organizacji pożytku publicznego odnotowano w KRS z dniem 10 października 2016 r., wskazując w tym przypadku jako przedmiot działalności statutowej Fundacji –zarówno w formie odpłatnej, jak i nieodpłatnej – udzielanie pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa w tym wytaczanie powództw oraz przystępowanie do postępowań sądowych w zakresie i w sposób i na zasadach, o których mowa jest w Kodeksie postępowania cywilnego (podklasa 69.10.Z Polskiej Klasyfikacji Działalności). Według danych KRS, kontrolowana jednostka nie została wpisana do Rejestru przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 3-10)

W latach 2023-2025 Fundacja realizowała zadania publiczne na podstawie trzech umów dotacji zawartych z powiatem krakowskim. Każdorazowo dotacje zostały udzielone w ramach otwartego konkursu ofert. W poszczególnych latach zakres realizowanych zadań był analogiczny i polegał na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu krakowskiego. Na realizację tych zadań zostały przyznane dotacje w wysokości 384,1 tys. zł na 2023 r., 409,5 tys. zł na 2024 r. oraz 426,3 tys. zł na 2025 r. Dotacje na realizację ww. zadań zostały wykorzystane w pełnej wysokości. Przy realizacji wskazanych powyżej zadań publicznych Fundacja wniosła wkład własny w formie osobowej i rzeczowej o wartości odpowiednio: 39,0 tys. zł, 45,8 tys. zł oraz 50,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 165-188, 432)

Do szczegółowych badań kontrolnych wybrano dotację udzieloną na podstawie umowy zawartej 8 grudnia 2023 r. z powiatem krakowskim, z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego w 2024 r. (dalej: Umowa). Zgodnie z zawartą Umową, zlecone zadanie publiczne - na podstawie przepisów udpp i unpp - obejmowało prowadzenie, na terenie powiatu krakowskiego, trzech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz kolejnych trzech punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także realizację działań dotyczących edukacji prawnej i promocji zadania publicznego.

(akta kontroli str. 13-21, 165-175, 184-188, 441-449)

Zgodnie z postanowieniami art. 11 ust. 6 unpp o powierzenie prowadzenia punktu na obszarze danego województwa może ubiegać się organizacja pozarządowa, w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b lub 22a udpp, wpisana na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 unpp, prowadzoną przez właściwego wojewodę, w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 8 lipca 2019 r., Fundacja została wpisana na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 unpp, w zakresie uprawniającym do prowadzenia na obszarze

województwa małopolskiego punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także prowadzenia nieodpłatnej mediacji.

(akta kontroli str. 11-12)

W cz. II pkt 1 ogłoszenia w sprawie otwartego konkursu ofert w zakresie powierzania do realizacji w 2024 r. zadań publicznych dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej[6] (dalej: Ogłoszenie) wskazano m.in., że w przypadku oferty dotyczącej prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może ubiegać się organizacja pozarządowa spełniająca łącznie warunki określone w cz. II pkt 2-3 Ogłoszenia. W warunkach tych wskazano w szczególności prowadzenie przez organizację pozarządową działalności pożytku publicznego w zakresie: udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa (cz. II pkt 2 Ogłoszenia), a także udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (cz. II pkt 3 Ogłoszenia).

(akta kontroli str. 97-108)

Przygotowana przez Fundację oferta realizacji w 2024 r. wybranego do kontroli zadania publicznego z 13 listopada 2023 r. (dalej: Oferta) została złożona przez podmiot wskazany w art. 3 ust. 2 udpp i dotyczyła zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1b i pkt 22a wymienionej ustawy, co mieściło się w zakresie współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, której ramy określono w art. 5 ust. 1 udpp.

(akta kontroli str. 124-164)

W § 5 Statutu Fundacji, obowiązującego w czasie składania Oferty, wskazano, że celami Fundacji są: podniesienie świadomości społeczeństwa, przeciwdziałanie bezrobociu, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, działanie na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie inicjatyw wspierających rozwój rynku pracy, podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przedsiębiorczości oraz działanie na rzecz wspierania rozwoju kwalifikacji zawodowych. Z kolei według zapisów § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 1a Statutu, Fundacja realizowała swoje cele w szczególności poprzez udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa, a także poprzez udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, co pokrywało się z zakresem zadań publicznych określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1b i pkt 22a udpp.

(akta kontroli str. 22-35)

Zgodnie z postanowieniami art. 14 ust. 1 pkt 1-3 udpp, Oferta przedłożona przez Fundację zawierała szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego, termin i miejsce jego realizacji oraz kalkulację przewidywanych kosztów realizacji tego zadania. W treści oferty wskazano również informacje o zasobach rzeczowych i kadrowych Fundacji przewidzianych do wykonania zadania publicznego (wymóg określony w art. 14 ust. 1 pkt 5 udpp) oraz zamieszczono deklarację realizacji zadania publicznego w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (art. 14 ust. 1 pkt 6 udpp). Stosownie do zapisów art. 14 ust. 1 pkt 4 udpp oferta realizacji wybranego do kontroli

[6] Ogłoszenie stanowiło załącznik do uchwały Zarządu Powiatu w Krakowie nr 266/2023 z dnia 19 października 2023 r.

zadania publicznego zawierała informacje o wcześniejszej działalności Fundacji. W tym zakresie podano m.in. następujące informacje:

- Fundacja prowadziła działalność w zakresie nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego od 2011 r., a od 2016 r. miała status organizacji pożytku publicznego,
- od 2016 r. organizacja pozarządowa realizowała lub zrealizowała 44 zadania z ww. zakresu na obszarze właściwości miejscowej 10 powiatów z województwa małopolskiego,
- w poszczególnych latach Fundacja prowadziła od kilkunastu do kilkudziesięciu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- powyższe zadania publiczne realizowane były łącznie przez ponad 50 adwokatów i radców prawnych, w tym również posiadających status doradców obywatelskich oraz mediatorów,
- nieodpłatne usługi prawne świadczone były - zgodnie z wymogami unpp - przeciętnie 20 godzin przez 5 dni w tygodniu; w latach 2016-2023 w prowadzonych przez Fundację punktach nieodpłatnego poradnictwa prawnego oraz obywatelskiego udzielono kilkudziesięciu tysięcy porad,
- wszystkie zadania publiczne realizowane w ww. okresie zostały terminowo rozliczone przez Fundację i bez jakichkolwiek uwag ze strony zlecających je organów.

(akta kontroli str. 124-164)

Fundacja nie prowadziła odpłatnej działalności pożytku publicznego, jak również działalności gospodarczej w odniesieniu do wybranego do szczegółowej kontroli zadania publicznego, realizowanego w 2024 r. na rzecz powiatu krakowskiego. Tym samym nie zaistniał zbieg dwóch różnych form działalności, o którym mowa w art. 9 ust. 3 udpp.

(akta kontroli str. 116-123, 441-449)

W obowiązującej w 2024 r. Polityce rachunkowości Fundacji nie uregulowano sposobu ujmowania w ewidencji księgowej operacji gospodarczych związanych z realizacją zleconych zadań publicznych oraz zasad prowadzenia kont służących ujmowaniu zdarzeń gospodarczych dotyczących badanej Umowy, co było niezgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości[7] (dalej: uor). Zagadnienie to szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 189-217)

Postanowienia art. 16 ust. 5 udpp zobowiązywały Fundację do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację Umowy. W treści Umowy (§ 6 ust. 1) również zawarto postanowienia obligujące do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego oraz jej opisywania zgodnie z zasadami wynikającymi z uor w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(akta kontroli str. 165-175)

Fundacja wyodrębniła w ewidencji księgowej otrzymane środki dotacji na realizację w 2024 r. wybranego do kontroli zadania publicznego, a także właściwie ujęła w ewidencji zdarzenia gospodarcze związane z poniesionymi kosztami dotyczącymi realizacji tego zadania. Ewidencja ta umożliwiała identyfikację poszczególnych operacji księgowych związanych z ww. procesami.

---

[7] Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

Do obsługi zadania publicznego Fundacja używała następujących wyodrębnionych kont księgowych wskazanych w polityce rachunkowości Zleceniobiorcy:

- 130-005 Rachunek Powiat Krakowski – konto służące do ewidencji wszystkich operacji gospodarczych związanych z realizacją zadania objętego Umową,
- 701-006 Powiat Krakowski - konto służące do ewidencji przychodów (12 miesięcznych transz dotacji na łączną kwotę 409,5 tys. zł),
- 402-005-006 Powiat krakowski – konto kosztowe służące do ewidencji wydatków związanych z zakupem: usług prawnych, drukarskich, reklamowych, produkcją spotu reklamowego oraz usług związanych z organizacją warsztatów i szkoleń (łączna kwota kosztów zaewidencjonowana na koncie 404,1 tys. zł),
- 404-001 Wynagrodzenia i umowy cywilno-prawne Powiat Krakowski (kwota kosztów zaewidencjonowana na koncie 5,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 284-295, 215-217)

Obsługę rachunkowo-księgową Fundacji realizował w 2024 r. wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny na podstawie ustnej umowy[8]. Prezes Fundacji wyjaśnił, że: „Fundacja nie posiadała pisemnej umowy z biurem rachunkowym, zakres odpowiedzialności biura zawierał całość obsługi rachunkowo-księgowej Fundacji, w tym obsługę ksiąg, przygotowywanie dokumentów do rozliczenia z urzędem skarbowym, weryfikację dokumentów pod względem rachunkowym, tworzenie sprawozdań finansowych za dany rok obrotowy. Prezes Fundacji weryfikował dokumenty księgowe (faktury, rachunki) pod kątem merytorycznym i formalnym w oparciu o wiedzę na temat niezbędnych elementów faktury wymaganych prawem (kwestia formalna) oraz w oparciu o wiedzę na temat zaistnienia zdarzeń będących podstawą wystawienia dokumentu księgowego (kwestia merytoryczna). Weryfikacji pod kątem rachunkowym (zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych) dokonywała księgowa prowadząca obsługę księgową Fundacji".

(akta kontroli str. 432-434, 450-452)

Na realizację objętego kontrolą zadania publicznego Fundacja otrzymała w 2024 r. łącznie środki w wysokości 409,5 tys. zł. Zostały one przekazane przez zleceniodawcę w 12 równych transzach miesięcznych po 34,1 tys. zł każda. Transze dotacji były przekazywane każdorazowo w I połowie każdego miesiąca 2024 r. (między 6 a 12 dniem miesiąca).

(akta kontroli str. 291, 296-336)

Zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 Umowy, Zleceniodawca zobowiązał się do przekazania środków finansowych na realizację w 2024 r. objętego kontrolą zadania publicznego na rachunek bankowy Fundacji wskazany w tej Umowie. Pomimo, iż w Umowie nie zawarto postanowień wskazujących na konieczność prowadzenia przez Fundację wyodrębnionego rachunku bankowego służącego wyłącznie do obsługi wybranego do kontroli zadania publicznego, to Fundacja korzystała ze wskazanego rachunku jedyne w tym zakresie.

(akta kontroli str. 165-175, 432-434, 441-449, 296-336)

Stosownie do art. 16 ust. 1 udpp organizacja pozarządowa, przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego, zobowiązuje się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie. W zawartej Umowie wskazano, że Fundacja zobowiązuje się wykonać

---

[8] Wynagrodzenie biura księgowego nie było rozliczane w kosztach realizacji zadania publicznego objętego Umową.

zadanie publiczne na warunkach określonych w Umowie oraz w Ofercie (§ 1 ust. 1 Umowy). Biorąc pod uwagę zapisy ww. dokumentów zlecone zadanie publiczne obejmowało:

- prowadzenie 3 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu krakowskiego (Czernichów, Szyce, Sułoszowa), w łącznym wymiarze 60 godzin tygodniowo,
- prowadzenie 3 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu krakowskiego (Luborzyca, Skała, Słomniki), w łącznym wymiarze 60 godzin tygodniowo,
- udzielenie w ww. punktach łącznie 600 porad (dokumentowanie za pośrednictwem kart pomocy, oświadczeń osób uprawnionych do uzyskania pomocy),
- przekazywanie Zleceniodawcy, w terminie do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego, dokumentacji określonej w unpp oraz sporządzanie kart pomocy (część A) w formie elektronicznej poprzez wprowadzenie ich do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 7a unpp,
- prowadzenie w 2024 r. dodatkowego, odrębnego Niezależnego Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego w Krakowie (raz w tygodniu w godz. 9-17; łącznie 300 godzin dyżurów),
- wykonanie zadań z zakresu edukacji prawnej i promocji zadania na rzecz mieszkańców powiatu krakowskiego polegających na:
    1) przeprowadzeniu wykładów i warsztatów na rzecz uczniów oraz osób starszych (w wymiarze 4 godzin na punkt; łącznie 24 godziny);
    2) opracowaniu i przeprowadzeniu wykładu/szkolenia dot. wybranej przez Zleceniodawcę aktualnej tematyki prawnej niewskazanej w Ofercie;
    3) opracowaniu i przekazaniu Zleceniodawcy 6 wideoporadników o tematyce prawnej, dedykowanych dla uczniów szkół (w formie 15-20 minutowych prezentacji konkretnych zagadnień prawnych);
    4) opracowaniu 6 instrukcji dot. załatwiania spraw urzędowych związanych z tematyką prowadzonego poradnictwa (w ilości po 500 egzemplarzy na jeden rodzaj instrukcji; łącznie 3 000 szt.);
    5) wyprodukowanie i sfinansowanie emisji w lokalnym radiu spotu promującego dostępność do punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, funkcjonujących na terenie powiatu krakowskiego;
    6) opracowanie ulotek informacyjnych (format A4, składany do A5) dot. dostępności ww. punktów, ich lokalizacji i harmonogramów działania oraz ich wydruk i dystrybucję (1 500 szt. na każdy punkt na terenie powiatu krakowskiego; łącznie 9 000 szt.; 5% szt. do siedziby Zleceniodawcy, 45% szt. do gmin z terenu powiatu krakowskiego oraz 50% szt. - dystrybucja poprzez Pocztę Polską S.A. bezpośrednio do skrzynek mieszkańców powiatu krakowskiego);
    7) opracowaniu plakatu informacyjnego o dostępie do przedmiotowych usług, wydruku i jego dystrybucji (50 szt. na każdy punkt na terenie powiatu krakowskiego; łącznie 300 szt.; 10% szt. do siedziby Zleceniodawcy, 90% szt. do gmin z terenu powiatu krakowskiego),
    8) przygotowanie 6 szt. baneru reklamowego na temat możliwości korzystania przez mieszkańców powiatu krakowskiego z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (banery do zamieszczenia w miejscu wskazanym przez Zleceniodawcę),

9) aktualizowanie i utrzymywanie dedykowanej strony internetowej zleconego zadania publicznego (pod adresem http://darmoweporady-krk.pl/),
10) publikację broszury z serii "2xNPP" - Najczęstsze Problemy Prawne Nieodpłatnego Poradnictwa Prawnego (egzemplarze w formie elektronicznej na dedykowanej stronie internetowej zadania publicznego oraz w miejscach uzgodnionych ze Zleceniodawcą),
11) opublikowanie minimum 20 artykułów na dedykowanej stronie internetowej zadania - "Mini Blog" dotyczący problemów prawnych zaobserwowanych w trakcie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej,
12) opublikowanie w Internecie 6 artykułów sponsorowanych na temat realizacji zadania publicznego.

(akta kontroli str. 124-175)

Stosownie do postanowień § 3 ust. 1 i 2 Umowy, okres realizacji zadania publicznego, a także okres ponoszenia wydatków na jego realizację ustalono od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 165-175)

W ramach realizacji zadania publicznego Fundacja zapewniła w 2024 r. prowadzenie 3 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i 3 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w lokalizacjach przewidzianych w Umowie. Ustalony w Umowie (a wcześniej wskazany w Ogłoszeniu) harmonogram pracy tych punktów był co do zasady zgodny z postanowieniami art. 8 ust. 3 unpp i obejmował dyżury trwające co najmniej 4 godziny dziennie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu. Wyjątek stanowiły dyżury w punkcie w Luborzycy, w którym w jednym dniu tygodnia (czwartek) przewidziano dyżur trwający trzy godziny, przy czym łączny tygodniowy wymiar świadczonego nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ustalono na 20 godzin.

Fundacja wywiązała się również z obowiązku sporządzania kart pomocy. Według danych z dedykowanego systemu teleinformatycznego[9], Fundacja przekazała za jego pośrednictwem łącznie 1214 kart pomocy w prowadzonych 6 punktach. Tym samym osiągnięty został, zaplanowany w Ofercie, rezultat realizacji zadania publicznego w części dot. udzielania porad na rzecz osób uprawnionych.

(akta kontroli str. 176-187, 230-283, 568)

Na realizację w 2024 r. zadania publicznego Fundacja wydatkowała łącznie kwotę 409,5 tys. zł, w tym 384,1 tys. zł na wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych prowadzących obsługę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz 25,3 tys. zł na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej.

(akta kontroli str. 284-431, 441-449, 176-187)

W toku kontroli zbadano wszystkie 91 faktur/rachunków dokumentujących wydatki jednostkowe rozliczone w ramach badanej Umowy na kwotę 409,5 tys. zł (100% dotacji). Rozliczone wydatki ujęte były w sprawozdaniach zgodnie z dokumentami źródłowymi, tj. fakturami i rachunkami. Kontrola wykazała, że zadania i wydatki realizowano w terminach określonych w Umowie[10].

---

[9] Dane uzyskane w toku kontroli P/25/086 prowadzonej przez NIK w Starostwie Powiatowym w Krakowie.

[10] W Umowie wskazano obowiązek opisywania dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zgodnie z zasadami wynikającymi z uor oraz stosowania przepisów unpp, udpp oraz ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Kontrola wszystkich 91 dowodów księgowych wykazała, że 84 dowody księgowe zostały opatrzone informacją o sfinansowaniu wydatku ze środków dotacji, umieszczono na nich numer Umowy, rodzaj kosztu oraz pozycję w kosztorysie. Dokumenty zawierały również informację o zatwierdzeniu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz o zatwierdzeniu do wypłaty przez Prezesa Fundacji. Żaden z 91 zbadanych dowodów księgowych nie został jednak opisany w sposób prawidłowy, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 284-295, 337-431, 569)

Środki z dotacji wydatkowane były w głównej mierze na wynagrodzenia prawników udzielających porad prawnych, co stanowiło 93,8 % kwoty dotacji. Prawnicy, z którymi podpisano umowy posiadali niezbędne uprawnienia i doświadczenie, a stawki ich wynagrodzeń były zgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 października 2023 r. w sprawie wysokości kwoty bazowej w 2024 r.[11] Prawnicy udzielający porad prawnych zostali wskazani przez Fundację już na etapie składania oferty.

Pozostałe wydatki ponoszono na zadania związane z edukacją prawną i było to:

- przygotowanie 6 wideoporad – koszt 5,4 tys. zł,
- wydruk 9000 szt. ulotek informacyjnych – koszt 5 tys. zł,
- przeprowadzenie 7 wykładów/szkoleń dla uczniów i seniorów – koszt 4,8 tys. zł,
- przeprowadzenie kampanii reklamowej w lokalnym radiu – koszt 3,8 tys. zł,
- wydruk 6 banerów informacyjnych – koszt 2,8 tys. zł
- wydruk 3000 szt. instrukcji różnych typów – koszt 2,5 tys. zł
- wydruk 300 szt. plakatów informacyjnych – koszt 0,8 tys. zł
- licencja na nagranie reklamowe do radia – koszt 0,3 tys. zł (236,20 zł pokryto ze środków dotacji, a 71,30 zł ze środków własnych Fundacji).

Poniesione wydatki były zgodne z kalkulacją kosztów przedstawioną w ofercie i pozwoliły na wykonanie zadań w odpowiedniej jakości i ilości oraz w odpowiednim czasie. Fundacja była zobowiązana postanowieniami umowy m.in. do stosowania ustawy o finansach publicznych. W umowie nie zawarto zobowiązania do stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych[12].

(akta kontroli str. 124-174, 337-434)

Prezes Fundacji wyjaśnił, że osoby świadczące usługi prawne, z którymi współpracuje Fundacja posiadają niezbędne uprawnienia zawodowe i doświadczenie, Fundacja współpracuje z tymi osobami od wielu lat, w związku z tym nie było potrzeby szukać nowych prawników w celu realizacji Umowy na realizację zadania publicznego 2024 r. W zakresie wykonawców na usługi dotyczących wydruku materiałów informacyjnych (ulotek, plakatów, banerów, instrukcji) Fundacja współpracuje ze sprawdzonymi podmiotami, z którymi nawiązano współpracę poprzez rozeznanie rynku. W przypadku gdy podmioty, z którymi współpracujemy nie były w stanie wykonać zadania w kwocie jaką dysponowała Fundacja poszukiwani byli nowi wykonawcy. Odbywało się to w sposób nieformalny poprzez rozmowy z różnymi potencjalnymi wykonawcami.

(akta kontroli str. 432-434)

---

[11] Dz. U. z 2023 r. poz. 2135.

[12] Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.

Fundacja realizując zlecone zadanie publiczne w 2024 r. zapewniła wykazany w ofercie wkład własny na poziomie 45,8 tys. zł, w tym wkład osobowy na poziomie 26,2 tys. zł i wkład rzeczowy w wysokości 19,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 124-164, 175-185)

W trakcie realizacji w 2024 r. zadania publicznego nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów ujętymi w Ofercie (cz. V. Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego).

(akta kontroli str. 124-164, 176-183, 337-431)

Według postanowień art. 16 ust. 4 udpp zadanie publiczne nie mogło być realizowane przez podmiot niebędący stroną umowy, chyba że umowa ta zezwala na wykonanie określonej części zadania przez taki podmiot. W § 5 Umowy przewidziano możliwość realizacji działań we współpracy z podmiotem trzecim, w następującym zakresie:
świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz prowadzenie mediacji,

- prowadzenie wykładów oraz warsztatów na rzecz mieszkańców powiatu,
- opracowanie oraz wydruk instrukcji, ulotek, plakatów,
- opracowanie wideoporadników,
- przygotowanie banerów,
- produkcja spotu w radiu.

Fundacja w 2024 r. faktycznie realizowała powyższe działania we współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie przewidzianym w Umowie.

(akta kontroli str. 165-183, 337-431)

Postanowienia art. 18 ust. 1 udpp zobowiązywały do sporządzenia sprawozdania z wykonania zadania publicznego określonego w umowie w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego. Natomiast w § 9 ust. 2 i 3 Umowy określono, że Zleceniobiorca składa sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego w terminie 30 dni od dnia zakończenia jego realizacji, według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań z dnia 24 października 2018 r. Ponadto w § 1 ust. 18 Umowy postanowiono, że jej wykonanie nastąpi z dniem zaakceptowania przez Zleceniodawcę sprawozdania końcowego z wykonania zadania publicznego.

Fundacja w dniu 28 stycznia 2025 r. złożyła w Starostwie Powiatowym w Krakowie sprawozdanie z wykonania powierzonego do realizacji w 2024 r. zadania publicznego (dalej: Sprawozdanie). Sprawozdanie zostało złożone w wymaganej formie i zawierało informacje, o których mowa w art. 18 ust. 4 udpp. Do Sprawozdania Fundacja dołączyła wymienione w części III dokumenty (historia rachunku bankowego oraz potwierdzenia zrealizowania poszczególnych części zadania[13]). Podane w Sprawozdaniu dane dotyczące osiągniętych rezultatów w ramach realizacji zadania w części dotyczącej edukacji prawnej były zgodne z dokumentacją źródłową, a w części dotyczącej liczby udzielonych porad - zgodne z danymi ujętymi w centralnym systemie

[13] Wśród dokumentów potwierdzających realizację zadania znajdowały się m.in.: wzory materiałów edukacyjnych i informacyjnych, oświadczenia, zawarte umowy z podwykonawcami, wydruki treści ze strony zadania publicznego http://darmoweporady-krk.pl/ oraz strony krknews.pl na której zamieszczano dedykowane artykuły.

teleinformatycznym, o którym mowa w art. 7a unpp. Koszty pokryte ze środków dotacji zostały prawidłowo ujęte w wykazie kosztów znajdującym się w sprawozdaniu i były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji finansowo-księgowej oraz z dokumentacją źródłową. Zleceniodawca zaakceptował w dniu 29 stycznia 2025 r. sprawozdanie końcowe złożone przez Fundację.

(akta kontroli str. 113-114, 176-183, 230-283, 284-340, 568)

Ponadto w toku realizacji zadania Fundacja przekazywała Zleceniodawcy sprawozdania kwartalne obejmujące działania z zakresu edukacji prawnej zrealizowane w danym kwartale. Sprawozdania zawierały ilościowy oraz merytoryczny zakres podjętych działań. Do sprawozdań kwartalnych nie załączano dokumentów potwierdzających realizację wskazanych w nich zadań. Sprawozdania przekazywano na adres e-mail koordynatora Umowy ze strony Zleceniodawcy w terminach od 13 do 16 dnia po zakończeniu kwartału.

(akta kontroli str. 432-434, 536-539, 559-567)

Fundacja wykorzystała w pełni środki finansowe otrzymane od Zleceniodawcy na realizację zadania publicznego w 2024 r. (409,5 tys. zł). W związku z wykonaniem tego zadania Fundacja nie uzyskała żadnych przychodów. Tym samym nie wystąpiła konieczność zwrotu niewykorzystanych środków finansowych na zasadach określonych w § 10 Umowy.

(akta kontroli str. 176-187, 284-340, 441-449)

Fundacja osiągnęła docelowe rezultaty określone w Ofercie i w Umowie, tj.:

1) Udzieliła w 6 prowadzonych punktach łącznie 1 214 nieodpłatnych porad prawnych (w tym 745 porad udzielono w trzech punktach pomocy prawnej, a 469 porad w trzech punktach poradnictwa obywatelskiego) wobec zaplanowanych 600 porad (202% planu); nie doszło do świadczenia usług mediacji z uwagi na brak zainteresowania mieszkańców powiatu krakowskiego.
2) Prowadziła dodatkowy niezależny punkt NPP/NPO czynny w każdą środę w godzinach 9-17 w Krakowie w siedzibie Fundacji, Prezes Fundacji wyjaśnił, że: w ciągu jednego dnia udzielanych było co do zasady 8 porad. Zapisy na porady prowadzone były przez sekretariat i nie miały sformalizowanego charakteru: zapisywano jedynie numer telefonu beneficjenta oraz tematykę porady (o ile beneficjent był w stanie ją wskazać), łącznie w 2024 r. udzielono ok. 300 porad w tym punkcie. Na porady w niezależnym punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej zgłaszały się osoby zainteresowane, które z różnych powodów nie mogły albo nie chciały korzystać z punktów NPP zlokalizowanych na terenie powiatu. Osoby te nie składały żadnych oświadczeń; nie wypełniano też karty pomocy. Część osób na poradę kierowanych było bezpośrednio przez Starostwo Powiatowe w Krakowie (np. w sytuacjach osób niepełnosprawnych potrzebujących pilnego wsparcia prawnego). Co do zasady porad udzielał osobiście Prezes Fundacji.
3) Utrzymywała w 2024 r. stronę internetową zleconego zadania publicznego, i aktualizowała ją w ramach sekcji pn. *Mini Blog*.
4) Zamieściła na dedykowanej stronie internetowej, w sekcji *Mini Blog*, 20 artykułów (wpisów) dotyczących wybranych problemów prawnych.
5) Przeprowadziła siedem wykładów i warsztatów na rzecz uczniów oraz osób starszych w miejscowościach Krzeszowice i Czernichów (w łącznym wymiarze 24 godziny, w tym 8 godzin wykładów odbyło się w marcu 2024 r., 10 godzin w październiku i 6 godzin w grudniu).

6) Zapewniła opracowanie i przekazanie Zleceniodawcy 6 wideoporadników o tematyce prawnej, dedykowanych dla uczniów szkół (o tematyce: *Hazard, Konflikty zbrojne*, *Cyberprzemoc*, *Ochrona praw dzieci w Internecie*, *Oszustwo w Internecie*, *Narkotyki*).
7) Opracowała 6 instrukcji dotyczących załatwiania spraw urzędowych, w tym dotyczących: wniosku o rentę socjalną, wniosku o rodzicielskie świadczenie uzupełniające, wniosku o rentę rodzinną, wniosku o zasiłek chorobowy, wniosku o przyznanie lokalu mieszkalnego socjalnego oraz zawiadomieni do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (instrukcje zostały wydrukowane w łącznej ilości 3 000 szt.); 2 890 szt. przekazano do dystrybucji przez urzędy gmin położonych na terenie powiatu krakowskiego (po 170 sztuk na jedną gminę), 110 szt. przekazano do dystrybucji przez Zleceniodawcę.
8) Zapewniła zrealizowanie emisji w Radiu Kraków spotu promującego dostępność do punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, funkcjonujących na terenie powiatu krakowskiego, spot był emitowany 51 razy w okresie od 30 listopada do 29 grudnia 2024 r.
9) Zapewniła opracowanie ulotki informacyjnej - składanej (format A4) dot.: dostępności punktów NPP/NPO na terenie powiatu krakowskiego, ich lokalizacji i harmonogramów działania, ulotka została wydrukowana w łącznej ilości 9 000 szt., przy czym 1 000 sztuk przekazano do dystrybucji na terenie Sądu Okręgowego w Krakowie i Sądów Rejonowym mających siedzibę w tym samym budynku, 100 szt. przekazano do dystrybucji przez Zleceniodawcę, 3 400 szt. przekazano do dystrybucji przez urzędy gmin położone na terenie powiatu krakowskiego (po 200 sztuk na 17 gmin z terenie powiatu), 4500 szt. zostało doręczone za pośrednictwem Poczty Polskiej do mieszkańców 5 gmin powiatu krakowskiego[14].
10) Zapewniła opracowanie i wydrukowanie w liczbie 300 szt. plakatów informacyjnych o dostępie do punktów NPP/NPO: 255 szt. przekazano do dystrybucji przez urzędy gmin położonych na terenie powiatu krakowskiego (po 15 szt. na jedną gminę), 24 szt. przekazano do punktów NPP/NPO zlokalizowanych na terenie powiatu krakowskiego (po dwa plakaty na jeden punkt), 21 sztuk przekazano do dystrybucji przez Zleceniodawcę.
11) Zapewniła przygotowanie 6 sztuk banerów reklamowych na temat możliwości korzystania przez mieszkańców powiatu krakowskiego z NPP/NPO; jeden baner otrzymał Zleceniodawca i po jednym urzędy gmin: Igołomia – Wawrzeńczyce, Zielonki, Michałowice, Słomniki, Świątniki Górne.
12) Zapewniła przygotowanie w wersji elektronicznej i opublikowanie na dedykowanej stronie internetowej zadania publicznego broszurę z serii "2xNPP" - Najczęstsze Problemy Prawne Nieodpłatnego Poradnictwa Prawnego o tematyce „Standardy Ochrony Małoletnich".
13) Zapewniła opublikowanie na portalu krknews.pl 10 sponsorowanych artykułów na temat realizacji zadania publicznego objętego umową (publikacja pojawiała się na portalu w dniach: 10 stycznia, 10 lutego, 10 marca, 10 kwietnia, 10 maja, 10 czerwca, 10 lipca, 10 września, 10 listopada, 10 grudnia 2024 r.).

Jednocześnie nie doszło do opracowania i przeprowadzenia wykładu dot. wybranej przez Zleceniodawcę aktualnej tematyki prawnej niewskazanej w Ofercie (§ 1 pkt 9 ppkt. 2 Umowy), co wynikało z braku zapotrzebowania po stronie Zleceniodawcy.

---

[14] Wawrzeńczyce, Sułoszowa, Skawina, Słomniki, Skała.

(akta kontroli str. 36-92, 113-114, 176-183, 296-336, 337-431, 432-440, 453-455, 500-539)

Prezes Fundacji wyjaśnił, że w ramach umowy (§ 1 pkt 15) Fundacja brała również udział w konsultacjach realizowanych na rzecz Zleceniodawcy. Konsultacje tego typu odbywają się każdego roku, mają niesformalizowany charakter i dotyczą przeważnie wyrażenia przez Fundację opinii w zakresie zmieniających się przepisów prawnych, w szczególności z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz działalności organizacji pozarządowych. Ponadto w ramach przedmiotowych konsultacji co roku przedstawiciele Fundacji biorą udział w całodniowej uroczystości „Powiatowy Dzień Seniora", organizowanej na terenie Domu Pomocy Społecznej w Więckowicach (w 2024 roku uroczystość ta odbyła się 11 czerwca). Udział w tym wydarzeniu bierze zawsze Starosta Krakowski, większość wójtów gmin zlokalizowanych na terenie powiatu oraz dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej zlokalizowanych w powiecie krakowskim. Podczas uroczystości przedstawiciele Fundacji udzielają darmowych porad prawnych dla seniorów oraz biorą udział w konsultacjach na temat różnych zagadnień prawnych z przedstawicielami gmin i domów pomocy społecznej (w 2024 roku konsultacje dotyczyły w szczególności organizacji przetargu na rozbudowę Domu Pomocy Społecznej w Więckowicach).

(akta kontroli str. 435-440)

W ramach realizacji Umowy nie wystąpiły w 2024 r. przeszkody uniemożliwiające zrealizowanie zaplanowanych działań lub ich części. Fundacja nie zidentyfikowała ani nie zgłaszała problemów lub trudności we współpracy ze Zleceniodawcą w ramach realizacji dotowanych zadań. Prezes Fundacji zwrócił natomiast uwagę na szereg korzyści wynikających ze współpracy ze Zleceniodawcą w latach 2023-2025, w tym: możliwość dotarcia z nieodpłatnym poradnictwem prawnym i obywatelskim do szerokiego kręgu mieszkańców powiatu Krakowskiego, coroczny wzrost udzielanych porad prawnych, rosnąca świadomości prawna społeczeństwa oraz wiedza na temat możliwości korzystania z darmowych porad prawnych i obywatelskich.

(akta kontroli str. 441-449)

Fundacja, zgodnie zapisami z § 7 Umowy, wypełniała obowiązki informacyjne umieszczając logo Zleceniodawcy oraz informację, że zadania publiczne były finansowane ze środków otrzymanych z dotacji na wszystkich materiałach związanych z realizacją Umowy, w tym na: ulotkach informacyjnych, plakatach, banerach, broszurach, spocie radiowym oraz materiałach zamieszczanych na dedykowanej stronie internetowej zadania. Treść oraz szata graficzna ww. materiałów była konsultowana i akceptowana przez przedstawicieli Zleceniodawcy przed ostateczną publikacją lub drukiem. W ramach realizacji Umowy Fundacja nie dokonywała zakupu środków trwałych. Na dokumentach rozliczających poniesione wydatki, za wyjątkiem siedmiu przypadków, umieszczono informację, że zostały sfinansowane ze środków pochodzących z dotacji, oraz że zostały one poniesione zgodnie z Umową.

(akta kontroli str. 500-539)

W toku oględzin dwóch punktów[15] nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na terenie powiatu krakowskiego, przeprowadzonych 30 grudnia 2025 r. stwierdzono, że w obu przypadkach na zewnątrz budynków, w których znajdowały się punkty, umieszczono stosowne tablice informacyjne, natomiast wewnątrz budynków w bezpośrednim sąsiedztwie punktu znajdowały się materiały informacyjne informujący o nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwie

[15] Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej w Sułoszowie i Szycach.

obywatelskim, edukacji prawnej i mediacji, w tym m.in.: plakaty, ulotki, instrukcje. Na drzwiach lokali zamieszczono harmonogram pracy punkt a lokale były wyposażone w niezbędny (wymagany Umową) sprzęt oraz meble. Lokale wyposażono również w urnę do wrzucania opinii dla osób korzystających z porad punktu.

(akta kontroli str. 486-499)

Zgodnie z postanowieniami art. 11 ust. 8 i 8a unpp oraz zapisami § 8 Umowy, Zleceniodawca był upoważniony do kontroli realizacji powierzonego Fundacji zadania publicznego wskazanego w Umowie. Starostwo nie przeprowadziło w 2024 r. kontroli realizacji tego zadania. Pracownicy Starostwa w 2024 r. kontaktowali się z Fundacją w ramach bieżącej współpracy. Fundacja przekazywała również co kwartał informacje o zrealizowanych częściach zadania w zakresie edukacji prawnej oraz konsultowała i przekazywała do powiatu gotowe materiały, w tym: ulotki, plakaty, banery, wideoporadniki oraz linki do stron internetowych, gdzie zamieszczano publikacje[16].

(akta kontroli str. 165-175, 540)

W latach 2023-2025 Zleceniodawca nie udostępniał Fundacji nieruchomości na potrzeby działalności Fundacji. Wyjątek stanowiło 6 lokali[17] wskazanych w Umowie i oddanych przez Zleceniodawcę Fundacji dla realizacji celu Umowy na potrzeby świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zgodnie z postanowieniami § 2 pkt 1 Umowy.

(akta kontroli str. 165-175, 441-449)

W okresie objętym kontrolą Fundacja nie podejmowała pozafinansowej formy współpracy ze Zleceniodawcą.

(akta kontroli str. 441-449)

## Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W obowiązującej w 2024 r. polityce rachunkowości Fundacji nie określono zasad ujmowania w ewidencji księgowej zdarzeń dotyczących projektów (zadań) finansowanych ze środków pochodzących z dotacji. Obowiązek rachunkowego wyodrębnienia przez organizacje pozarządowe form prowadzonej działalności wynika wprost z art. 10 udpp, a przyjęte rozwiązanie nie spełniało również wymogów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a uor, zgodnie z którymi jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

   (akta kontroli str. 189-217)

---

[16] Dane uzyskane w toku kontroli P/25/086 prowadzonej przez NIK w Starostwie Powiatowym w Krakowie.

[17] Lokale zostały użyczone Zleceniodawcy przez Gminy: Czernichów, Kocmyrzów-Luborzyca, Wielka Wieś, Słomniki, Skała i Sułoszowa.

Prezes fundacji wyjaśnił, że: „Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości „Consilium" realizuje zadania publiczne polegające na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej. Z uwagi na profil działalności w skład jej organów zarządzających i nadzorczych wchodzą osoby z wykształceniem prawniczym, w tym zawodowi pełnomocnicy. Żadna z tych osób nie posiada jednak szerszej wiedzy w zakresie obsługi księgowej, wobec czego władze Fundacji zdecydowały się powierzyć obsługę w tym zakresie podmiotowi trzeciemu, który zajmuje się profesjonalnie obsługą księgową osób prawnych (w tym Fundacji) i w zakresie wykonywanych przez nie czynności mieści się również przygotowywanie dokumentów wewnątrz-fundacyjnych dotyczących zagadnień księgowych, jak polityka rachunkowości. Przedłożony w ramach niniejszej kontroli dokument został również przygotowany przez ww. biuro rachunkowe. Żaden z członków Fundacji nie posiadał wiedzy, żeby zweryfikować poprawność poszczególnych zapisów, zdając się w pełni na profesjonalistę w tej dziedzinie. Polityka rachunkowości była również przedmiotem kontroli przez jednostki samorządu terytorialnego i nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, co tylko utwierdziło Fundację w przekonaniu o prawidłowości przyjętych w polityce rachunkowości rozwiązań. W związku z kontrolą Najwyższej Izby Kontroli oraz zwróceniem uwagi na występujące nieprawidłowości, doszło do zmiany zapisów polityki rachunkowości w kierunku dostosowania treści dokumentu do obowiązujących przepisów.

(akta kontroli str. 450-452)

W dniu 15 stycznia 2026 Fundacja przedłożyła zaktualizowaną wersję polityki rachunkowości[18], w której wskazano, że Fundacja prowadzi działalność w sferze pożytku publicznego, a w przyjętym modelu rachunkowości wyodrębnia się: działalność statutową nieodpłatną pożytku publicznego finansowaną z dotacji i darowizn oraz działalność administracyjną. Nie założono prowadzenia przez Fundację działalności gospodarczej ani odpłatnej działalności pożytku publicznego. Jednocześnie w nowej polityce rachunkowości wskazano sposób ewidencjonowania kosztów oraz przychodów w ramach działalności statutowej, a także zasady tworzenia kont ksiąg pomocniczych.

(akta kontroli str. 456-485)

2. Żaden z 91 zbadanych dowodów księgowych nie został prawidłowo opisany. W 7 przypadkach dowody księgowe w ogóle nie zostały opisane, tj. nie zawierały żadnego z elementów wskazanych jako minimalne w art. 21 ust. 1 uor. W pozostałych 84 przypadkach dowody księgowe nie zawierały informacji o zakwalifikowaniu dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 uor. W przypadku 7 faktur wystawionych w okresie od 1 lutego 2024 r. do 1 sierpnia 2024 r., które w ogóle nie zostały opisane wystawiono 23 grudnia 2024 r. faktury korygujące i na nich zamieszczono informacje wskazane w art. 21 ust. 1 uor, za wyjątkiem informacji o zakwalifikowaniu dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych. Fundacja była zobowiązana do stosowania uor na mocy postanowień § 6 i 18 Umowy.

(akta kontroli str. 337-431, 569)

---

[18] Polityka rachunkowości obowiązująca od 14 stycznia 2026 r.

W odniesieniu do niepełnego opisu 84 z 91 badanych faktur Prezes Fundacji wyjaśnił, że: „Osoby wchodzące w skład organów Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości „Consilium" nie posiadają wiedzy w zakresie obsługi księgowej, wobec czego zdecydowały się powierzyć obsługę rachunkowo-księgową podmiotowi zewnętrznemu. Biuro księgowe wskazało sposób opisu dokumentów księgowych, zamawiając w tym celu specjalną pieczątkę dla Fundacji. Opisane w ten sposób dokumenty księgowe były przedmiotem kontroli przez jednostki samorządu terytorialnego i nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, co tylko utwierdziło Fundację w przekonaniu o prawidłowości sposobu opisu dokumentów księgowych.

(akta kontroli str. 450-452)

W zakresie braku dekretacji na siedmiu dowodach księgowych Prezes Fundacji wyjaśnił, że do wskazanych 7 faktur wystawiano faktury korygujące, które opatrzono dekretacją wskazującą całość kwoty zarówno z faktury pierwotnej i korygującej. Wykonawca wystawiając faktury za wykonane usługi błędnie wskazywał kwotę faktury, wykazując kwotę obowiązująca w 2023 r, błąd na fakturach został wykryty w sierpniu 2024 r., w związku z tym była konieczność wystawienia faktur korygujących.

(akta kontroli str. 432-434)

# IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

## Wnioski

Stosowne uzupełnienie opisu dokumentów księgowych potwierdzających wydatki poniesione przez Fundację w związku z realizacją Umowy.

## Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

# V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Małopolskiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21, dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Kraków, dnia 5 lutego 2026 r.

Kontroler

starszy inspektor kontroli państwowej

**Szymon Stokłosa**

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Małopolska Delegatura w Krakowie

p.o. Dyrektor

**Janusz Klimek**

/podpisano elektronicznie/